

ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ БУДІВЕЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ РЕГІОНУ

©2018 ЯКИМЕНКО О. В.

УДК 330.322

Якименко О. В. Фактори підвищення ефективності управління інноваційним потенціалом будівельного комплексу регіону

У роботі визначено фактори підвищення ефективності управління інноваційним потенціалом будівельного комплексу регіону, які автор пропонує розглядати як сукупність стимулів сприятливої державної політики в інноваційній сфері. Аналіз структури стратегічного потенціалу будівельного комплексу регіону довів наявність взаємозв'язків між потенціалами різних рівнів і між потенціалами одного рівня. Взаємний вплив потенціалів одного рівня обумовлюється взаємозамінністю та взаємодоповнюваністю різних ресурсів. Властивість взаємозамінності припускає, що зменшення або збільшення в системі одного ресурсу може бути компенсоване в певних пропорціях іншим ресурсом. Зроблено висновок, що формування передового технологічного рівня виробництва продукції є не тільки найважливішим завданням інноваційної діяльності будівельного комплексу, а й умовою його подальшого розвитку та підвищення конкурентоспроможності.

Ключові слова: фактори, управління, інноваційний потенціал, інновації, будівельний комплекс, регіон.

Бібл.: 10.

Якименко Олег Вікторович – кандидат економічних наук, доцент кафедри технології будівельного виробництва та будівельних матеріалів, Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова (вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002, Україна)
E-mail: yakimenko1961@gmail.com

УДК 330.322

UDC 330.322

Якименко О. В. Факторы повышения эффективности управления инновационным потенциалом строительного комплекса региона

В работе определены факторы повышения эффективности управления инновационным потенциалом строительного комплекса региона, которые автор предлагает рассматривать как совокупность стимулов благоприятной государственной политики в инновационной сфере. Анализ структуры стратегического потенциала строительного комплекса региона доказал наличие взаимосвязей между потенциалами различных уровней и между потенциалами одного уровня. Взаимное влияние потенциалов одного уровня обуславливается взаимозаменяемостью и взаимодополняемостью различных ресурсов. Свойство взаимозаменяемости предполагает, что уменьшение или увеличение в системе одного ресурса может быть компенсировано в определенных пропорциях другим ресурсом. Сделан вывод, что формирование передового технологического уровня производства продукции является не только важнейшей задачей инновационной деятельности строительного комплекса, но и условием его дальнейшего развития и повышения конкурентоспособности.

Ключевые слова: факторы, управление, инновационный потенциал, инновации, комплекс, регион.

Библ.: 10.

Якименко Олег Вікторович – кандидат экономических наук, доцент кафедры технологии строительного производства и строительных материалов, Харьковский национальный университет городского хозяйства им. А. Н. Бекетова (ул. Маршала Бажанова, 17, Харьков, 61002, Украина)

E-mail: yakimenko1961@gmail.com

Yakymenko O. V. The Factors of Increase of Efficiency of Management of Innovation Potential of the Construction Complex of Region

The publication identifies the factors of improving the efficiency of management of the innovation potential of the region's construction complex, which the author proposes to consider as an aggregate of incentives for a favorable State policy in the innovation sphere. The analysis of the structure of strategic potential of the construction complex of region has proved the correlation between potentials of different levels and between the potentials of one level. Mutual influence of potentials of one level is caused by interchangeability and complementarity of different resources. The Interchangeability property assumes that a decrease or increase in the system of one resource can be compensated in certain proportions by another resource. It is concluded that formation of the advanced technological level of production is not only the most important task in terms of innovation activity of the construction complex, but also a condition of its further development and improvement of competitiveness.

Keywords: factors, management, innovation potential, innovations, complex, region.

Bibl.: 10.

Yakymenko Oleh V. – PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Building Technology and Building Materials, O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv (17 Marshala Bazhanova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: yakimenko1961@gmail.com

На формування пропорцій і темпів розвитку країни значною мірою впливає стан будівельного комплексу регіону. Незважаючи на те, що у промисловому комплексі України частка будівельної промисловості ще не значна (близько 6,5% вартості валової продукції), будівельна індустрія є провідною галуззю, яка істотно впливає на структуру та функціонування всього суспільно-територіального комплексу України, оскільки тісно пов'язана з усіма галузями господарства. За участю будівельної сфери створюється більшість основних виробничих і невиробничих засобів.

Важливість цього комплексу для економіки України можна пояснити таким чином: будівельний комплекс, напевно, як ніяка інша галузь економіки, створює велику кількість робочих місць і споживає продукцію багатьох галузей народного господарства. Більше того, заслуговує на увагу економічний ефект від розвитку цього комплексу, який полягає в мультиплікаційному ефекті коштів, вкладених у будівництво.

Проблемам інновацій та інноваційної діяльності присвячено велику кількість наукових праць вітчизняних учених-економістів. Серед них: Амоша О. [1], Біловодська О. [2], Биконя С. [3], Гальчинсь-

кий А. [4], Касьяненко В. [5], Чичкало-Кондрацька І. [6] та ін.

Питаннями управління інноваційним потенціалом у будівництві займалися такі вчені, як Беззубко Л. [7], Суркова Ю. [8], Яцуба В. [9] та ін. Але ряд питань, пов'язаних з підвищенням ефективності управління інноваційним потенціалом будівельного комплексу на рівні регіону, не були опрацьовані достатньою мірою та потребують більш детального дослідження.

Метою роботи є визначення факторів підвищення ефективності управління інноваційним потенціалом будівельного комплексу регіону.

Кожний з елементів стратегічного потенціалу будівельного комплексу регіону території характеризується певною величиною та якісним станом відповідних видів ресурсів.

Ресурсами кадрового потенціалу є активне населення. Ресурсами виробничого (інвестиційного) потенціалу є засоби виробництва, що призначені для виробництва товарів і послуг. До цієї категорії належить частина ресурсів у вигляді основних фондів усіх галузей економіки, запаси предметів праці тривалого користування. Ресурсами природно-ресурсного потенціалу вважаються всі види розвіданих і врахованих запасів мінерально-сировинних, паливно-енергетичних, земельних, лісових, водних і рекреаційних ресурсів, що можуть бути використані як природні виробничі чинники.

Найменш розробленою в теоретичному та методологічному аспектах є категорія «інноваційний потенціал», що може бути структурним елементом у системі потенціалу організації будівельного комплексу. Дана категорія безпосередньо пов'язана з науково-технічним потенціалом як сукупністю матеріальних, кадрових і фінансових ресурсів, що спрямовуються суспільством у сферу науково-технічного прогресу.

Аналіз структури стратегічного потенціалу будівельного комплексу регіону показує наявність взаємозв'язків між потенціалами різних рівнів і між потенціалами одного рівня. Взаємний вплив потенціалів одного рівня обумовлюється взаємозамінністю й взаємодоповнюваністю різних ресурсів. Властивість взаємозамінності припускає, що зменшення або збільшення в системі одного ресурсу може бути компенсоване в певних пропорціях іншим ресурсом. Відповідно до властивості взаємодоповнюваності збільшення в системі одного економічного ресурсу припускає одночасне збільшення кількості іншого ресурсу. Наприклад, збільшення обсягу виробництва припускає збільшення чисельності трудових ресурсів. Однак зростання чисельності може бути компенсовано додатковими інвестиційними ресурсами на автоматизацію, що припускає збільшення обслуговуючого персоналу.

Зважаючи на специфіку управління інноваційним потенціалом будівельного комплексу регіону, пропонуємо розглядати його в таких аспектах:

1) *інноваційний аспект* – спрямований на вдосконалення якості будівельної продукції, технології, послуг за рахунок упровадження техніко-технологічних, організаційних нововведень тощо;

2) *економічний аспект* – полягає в розширенні сфери споживачів, збільшенні частки ринку, підвищенні фінансової стійкості будівельного підприємства;

3) *соціально-організаційний аспект* – передбачає розгляд організаційного забезпечення управління, а також соціальну орієнтацію інноваційного розвитку окремого працівника, групи, вдосконалення системи та процесів управління тощо;

4) *технічний аспект* – поєднує розширення матеріально-технічної бази та технологічного забезпечення виробництва інноваційної будівельної продукції.

Фактори, як ті, що уповільнюють, так і ті, що стимулюють розробку і впровадження інновацій, формування та реалізацію інноваційного потенціалу, впливають на глобальному, макро-, мезо- та мікрорівнях.

До факторів *глобального рівня* належать:

- ✦ зв'язки зі світовою спільнотою в рамках реалізації інноваційних проєктів, що сприяють ефективному трансферу знань, обміну досвідом і тиражуванню інновацій. Практика показує, що майже будь-який продукт, що розробляється малими інноваційними компаніями, у перспективі пов'язаний з виходом на світовий ринок, і це, перш за все, пов'язано з низькою ємністю ринку будівельного комплексу для багатьох найменувань інноваційної продукції;
- ✦ здатність створюваної інноваційної продукції до інтеграції з продуктами та технологічними процесами відповідної галузі.

Фактори *макро- і мезорівнів* визначають успішність реалізації інноваційних проєктів. Основним завданням держави та регіональних органів влади є формування сприятливих економічних умов для припливу інвестицій в інноваційну сферу. Розвиток інноваційної діяльності на макрорівні відбувається через розвиток ефективних регіональних систем, які формують точки зростання регіональної економіки, а також економіки країни в цілому.

У даний час на *регіональному рівні* виділяють такі бар'єри, що перешкоджають розвитку потенціалу будівельного комплексу регіону: низька фінансова підтримка наукових досліджень і технологічних розробок, недостатня підтримка молодих вчених, слабкий правовий захист малих підприємств, а також слабке інформаційне забезпечення інноваційних об'єктів.

З метою усунення перерахованих вище бар'єрів і підтримки створюваних інноваційних підприємств у регіонах створюються об'єкти інноваційної інфра-

структури, які забезпечують взаємозв'язок учасників інноваційної діяльності.

Крім того, виділяють дві групи факторів, які перешкоджають розвитку інноваційного потенціалу будівельного комплексу:

- ✦ *трансформаційні фактори*, що визначають якісний зміст інноваційного потенціалу;
- ✦ *транзакційні фактори*, що характеризують готовність регіону здійснювати інноваційну діяльність і визначають межі існування та реалізації інноваційного потенціалу.

До трансформаційних чинників автор відносить кадрові, наукові, техніко-технологічні та фінансові обмеження, які можуть перешкоджати розвитку інноваційного потенціалу. До них належать такі: високий економічний ризик; нестача грошових коштів; нестача кваліфікованого персоналу; висока вартість нововведень; слабка матеріальна та науково-технічна база, її великий знос і застарілі технології.

Під транзакційними факторами розуміються такі обмеження: інформаційні, організаційні, інституційні. До них належать: відсутність надійних і ефективних механізмів взаємодії держави з підприємницьким сектором регіональної економіки, інноваційної культури; нерозвиненість нормативно-правової бази інноваційної діяльності та інноваційної інфраструктури; недостатня кількість податкових пільг і субсидій для стимулювання інноваційної активності підприємств в регіоні; брак нових технологій, ринків збуту; малоефективна інтеграція наукової, виробничої та освітньої складових в інноваційній системі.

Також серед факторів, що негативно впливають на формування та реалізацію інноваційного потенціалу будівельного комплексу регіону, виділяють економічні, виробничі та організаційні чинники.

Економічні чинники включають: брак власних коштів і державної фінансової підтримки; низький платоспроможний попит на інноваційні продукти; високу вартість нововведень; тривалі терміни окупності нововведень тощо.

До *виробничих факторів*, на думку автора, належать: низький інноваційний потенціал та інноваційна активність підприємств у регіоні; мала сприйнятливність підприємств до нововведень; брак інформації про нові технології; відсутність достатньої кількості кваліфікованого персоналу; брак можливостей для кооперації з іншими інноваційно-активними підприємствами та науковими організаціями.

Недостатність законодавчих і нормативно-правових документів, що регулюють інноваційну діяльність у регіоні; невизначеність термінів інноваційних процесів; нерозвиненість інноваційної інфраструктури, а також нерозвиненість ринку технологій належать до організаційних чинників, які тією чи іншою мірою стримують розвиток інноваційного потенціалу регіону.

Більшість несприятливих факторів формування інноваційного потенціалу можна подолати досить швидко, якщо розвитку інноваційного сегмента економіки будуть віддані певні політичні та економічні пріоритети. Водночас існують чинники, подолання яких не піддається прискоренню. Це якість трудового потенціалу, компетенцій, придбаних працівниками в системі професійної освіти, з точки зору їх відповідності вимогам інноваційного сегмента ринку праці; вивчення норм і цінностей трудової діяльності, типів соціальної поведінки працівників у цьому сегменті економіки.

До суб'єктивних факторів інноваційного потенціалу належать ті, що проявляються в процесі управління, свідомого прийняття і здійснення рішень з розробки, впровадження або використання інновацій з боку суб'єктів інноваційного процесу (підприємців, фахівців, регіональних органів влади), у завдання яких входить аналіз зовнішніх обставин і внутрішніх можливостей інноваційного потенціалу.

Також виділяють фактори, що визначають внутрішній зміст, масштаби і темпи зміни інноваційного потенціалу регіонів:

- ✦ оновлення продукції, підвищення її техніко-експлуатаційного рівня з метою підвищення конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках;
- ✦ підвищення активності міжнародного науково-технічного співробітництва, вихід на світовий ринок;
- ✦ швидке освоєння та масове поширення результатів наукових досліджень і технічних розробок;
- ✦ збереження кадрового потенціалу, до складу якого входять дослідний та інженерно-технічний персонал.

Розглянувши різні підходи до виділення факторів, що впливають на інноваційний потенціал, можна відзначити, що тільки при детальному вивченні кожного з факторів, що впливають на інноваційний потенціал будівельного комплексу регіону, можна досягти сталого інноваційного розвитку.

На думку урядовців, розвиток в Україні інноваційної інфраструктури може здійснюватися за такими варіантами:

- ✦ збереження існуючого підходу до розвитку інноваційної інфраструктури;
- ✦ розвиток фінансово-економічної підсистеми інноваційної інфраструктури як недостатньо розвиненої;
- ✦ розвиток виробничо-технологічної підсистеми інноваційної інфраструктури з поступовим упровадженням окремих елементів фінансово-економічної підсистеми.

Кожен з цих підходів заслуговує на увагу, проте, провівши аналіз досвіду світових центрів розвитку інновацій, а також проаналізувавши досвід сусідніх дер-

жав, можна стверджувати, що розвиток виробничо-технологічної підсистеми з поступовим впровадженням окремих елементів фінансово-економічної підсистеми, відповідно до особливостей господарювання в умовах вітчизняної промисловості, – може бути найбільш ефективним. Фактично цей підхід передбачає інтенсифікацію зусиль центральних і регіональних органів влади, спрямовану на створення сприятливих умов для формування, розвитку та підвищення ефективності роботи інноваційних структур.

Економічний розвиток окремих держав, їх регіонів, а також досягнення ними конкурентних переваг, в існуючих умовах господарювання, значною мірою залежить від швидкості появи на ринку нових інноваційно активних суб'єктів господарювання.

Харківська область завжди мала потужний науково-технічний потенціал та входила у трійку лідерів щодо кількості наукових організацій. Але сьогодні, на жаль, ситуація погіршилася в межах всієї країни. Так, у 2005 р. кількість організацій, які виконували наукові та науково-технічні роботи, становила 1510, у 2010 р. – 1303, у 2014 р. – 999. Однак, як і в попередні роки, найбільша кількість наукових організацій зосереджена у промислово розвинених регіонах: у м. Київ – 31,4% загальної кількості, у Харківській області – 16,2%, Львівській – 7,2%, Дніпропетровській – 5,7%, Одеській – 5,1%. Таким чином, на п'ять регіонів припадає 65% загальної кількості наукових установ. За даними 2014 р., 1636 українських підприємств використовували у своїй діяльності передові технології, з яких кожне четверте зосереджено в Харківській області [10].

Сьогодні Харківський регіон має потужний будівельний комплекс, який включає в себе понад 30 великих і середніх будівельних підприємств, які мають достатній рівень виробничого та інноваційного потенціалу. Але 10 будівельних підприємств є лідерами будівельної галузі Харківської області, які самі визнають один одного прямими конкурентами та стрімко розвиваються на даному сегменті ринку.

В Україні зазначені важелі реалізації сприятливої державної підтримки інноваційної діяльності також використовують досить ефективно, зокрема серед основних принципів державної політики в інноваційній сфері можна виділити:

- ✦ визначення державних пріоритетів інноваційного розвитку;
- ✦ формування нормативно-правової бази у сфері інноваційної діяльності;
- ✦ створення умов для збереження, розвитку та використання вітчизняного науково-технічного та інноваційного потенціалу;
- ✦ забезпечення взаємодії науки, освіти, виробництва, фінансово-кредитної сфери в розвитку інноваційної діяльності;

- ✦ сприяння інноваційній діяльності та підтримка підприємництва в науково-виробничій сфері шляхом використання ринкових механізмів;
- ✦ підтримка міжнародної науково-технологічної кооперації, трансферу технологій, захисту вітчизняної продукції на внутрішньому ринку та її просування на зовнішній ринок;
- ✦ здійснення фінансової підтримки, сприятливої кредитної, податкової та митної політики у сфері інноваційної діяльності;
- ✦ сприяння розвитку інноваційної інфраструктури;
- ✦ інформаційне забезпечення суб'єктів інноваційної діяльності;
- ✦ підготовка кадрів у сфері інноваційної діяльності.

Отже, наведені вище принципи передбачають фінансову підтримку, реалізацію сприятливої податкової, митної та кредитної політики, державне сприяння у сфері підготовки кадрів, інформаційне забезпечення, міжнародне співробітництво.

Окрім цього, органи влади як на державному, так і на місцевому рівнях можуть сприяти інноваційному розвитку в частині створення нових і підвищення ефективності господарювання існуючих суб'єктів інноваційної діяльності. Проте, відповідно до норм чинного законодавства, органи влади мають обмежені повноваження щодо створення нових, а також підтримки та управління діяльністю існуючих суб'єктів господарювання.

Одним із основних елементів інноваційної політики будівельного комплексу є створення конкурентоспроможних виробництв на зовнішньому та внутрішньому ринках, стимулювання освоєння сучасних технологій і заохочення експорту вітчизняної інноваційної продукції. У сучасному будівельному комплексі України, що функціонує ще в слабо структурованому та практично нерегульованому ринку створення і реалізації будівельної продукції, конкурентоспроможність починає тільки формуватися. Особливо це проявляється в процесі проведення тендерних торгів на будівельному ринку, що є за своїм характером і призначенням інструментом відбору найбільш ефективних варіантів проектування, будівництва та подальшої експлуатації об'єктів нерухомості різного призначення.

Формування та ефективне використання інноваційного потенціалу в будівельному комплексі є діяльністю з проведення пошукових наукових досліджень, виконання прикладних НДДКР, спрямованих на вирішення завдань соціально-економічного розвитку будівельних підприємств.

Інноваційна та виробнича діяльність будівельних підприємств може реалізовуватися за допомогою певної системи виробничих, організаційних та інсти-

туційних показників. Сучасна політика будівельного комплексу має бути спрямована на фінансування будівельних проектів, що мають мінімальні терміни здійснення і здатні принести максимальний прибуток при мінімальних витратах.

Можна зробити висновок, що найбільш пріоритетними виявляться інноваційні проекти, які при відносно невеликих інвестиціях зможуть створити конкурентоспроможну продукцію та реально збільшити інноваційний і виробничий потенціал будівельної організації. До таких проектів можна віднести об'єкти енергетичного комплексу, нафтохімічної та газової промисловості, сучасний транспорт, телекомунікаційні системи зв'язку, а також житлове будівництво.

Кінцевий результат інноваційної діяльності являє собою техніко-технологічні інновації, які отримали втілення у вигляді нового або вдосконаленого продукту або послуги, впроваджених на ринку; нового або вдосконаленого технологічного процесу та способу виробництва, що використовується в практичній діяльності.

Тенденції розвитку будівельного виробництва сьогодні свідчать про те, що змінюється мотивація, яка визначає тип стратегії будівельних підприємств. Він характеризується переходом від переважного прагнення до максимізації прибутку та виживання до формування потенціалу розвитку та інноваційної активності будівельних підприємств. Тому новою самостійною складовою будівельного підприємства, необхідним фактором успішного існування та розвитку є інноваційний менеджмент. Він є найважливішим і необхідним елементом перспективної стратегії будівельного підприємства, за допомогою якого повинні формуватися науково-технічні напрацювання та нові параметри будівельної продукції, виявлятися нові сектори ринків збуту.

Інновації в галузі будівництва при створенні нового продукту або послуги в разі успіху створюють новий попит, який внаслідок ефекту заміщення викликає структурні зміни в галузі, приводячи в дію ринкові механізми, ще більш підсилюють конкурентні переваги будівельних підприємств. У вигрші виявилися підприємства, які встигли розпочати впровадження інноваційних технологій. Низька собівартість, як наслідок застосування економічних технологій і ефективного управління, дозволяє підприємству знижувати точку беззбитковості навіть у період падіння попиту та браку ліквідності.

Оцінюючи інноваційний потенціал будівельного комплексу регіону та визначаючи шляхи його зростання, необхідно аналізувати фактори, що впливають на сукупний інноваційний потенціал регіону. Серед цих чинників можна виділити такі:

- ✦ ефективність проведеної регіональної економічної та соціальної політики;

- ✦ інвестиційна та інноваційна привабливість регіону;
- ✦ ступінь розвитку провідних інститутів ринкової інфраструктури (інвестиційної, банківської, страхової, торгової);
- ✦ наявність системи фінансування наукових розробок і венчурних фондів; умови існуючої податкової системи, у т. ч. наявність податкових пільг і можливість отримання інвестиційних податкових кредитів;
- ✦ рівень інвестиційного та інноваційного ризику в регіоні; умови для залучення іноземних інвестицій;
- ✦ розвиненість матеріальної та науково-технічної баз;
- ✦ нормативно-законодавчі умови в регіоні, у т. ч. обмеження антимонопольного, патентно-ліцензійного законодавства; наявність і умови системи державної підтримки інвестиційної та інноваційної діяльності;
- ✦ трудовий та інтелектуальний потенціал регіону та наявність кваліфікованих кадрів;
- ✦ фінансовий потенціал регіону, прибутковість і рентабельність його підприємств, прибутковість бюджету території.

Інноваційний фактор – основоположна ланка на сучасному етапі соціально-економічного розвитку. Більше того, сьогодні характерне зростання ролі інновацій як необхідної компоненти для досягнення й утримання високого рівня конкурентоспроможності продукції будівельних підприємств. Тобто на сучасному етапі інновації – це невід'ємна частина господарської діяльності будівельної організації. При цьому ефективне використання персоналу будівельними організаціями України в умовах інноваційного розвитку стає однією з ключових умов їх успішної роботи. Саме персонал – головна рушійна сила підприємства, яка має виступати як людський капітал і є одночасно з'єднуючою ланкою між технічними та економічними факторами виробничого процесу.

Ще кілька років тому конкурентна боротьба між підприємствами галузі обмежувалася лише розвитком технологій, удосконаленням маркетингу, організаційних структур. Сьогодні ж, в умовах інноваційного розвитку економіки, вся увага зосереджена на ефективному використанні головного ресурсу будівельної організації – її персоналу.

ВИСНОВКИ

У роботі визначено фактори підвищення ефективності управління інноваційним потенціалом будівельного комплексу регіону, які автор пропонує розглядати як сукупність стимулів сприятливої державної політики в інноваційній сфері: фінансова підтримка з державного та місцевого бюджетів, яка спрямована на створення та розвиток інноваційної інфра-

структури; сприятлива кредитна, податкова та митна політика відносно учасників інноваційних процесів – суб'єктів інноваційної діяльності; підготовка кадрів, інформаційно-аналітичне забезпечення та передача інформації громадськості та учасникам ринку, а також міжнародне співробітництво в інноваційній сфері.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі пов'язані з розробкою науково-практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності управління інноваційним потенціалом будівельного комплексу регіонів України. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Амоша О. І., Булеєв І. П., Шевцова Г. З. Інноваційне оновлення техніко-технологічної бази промислового виробництва на синергетичних засадах: теорія і практика. *Економіка промисловості*. 2007. № 1. С. 3–9.

2. Механізм стратегічного управління інноваційним розвитком: монографія / за заг. ред. О. А. Біловодської. Суми: Університетська книга, 2010. 432 с.

3. Биконя С. Ф. Інституціональні аспекти теорії інноваційного розвитку. *Вісник КНУДТ*. 2003. № 3. С. 101–106.

4. Гальчинський А., Кінах А., Семиноженко В. Інноваційна стратегія українських реформ: монографія. Київ: Знання України, 2007. 336 с.

5. Касьяненко В. О. Зарубіжний досвід управління інноваційним потенціалом економіки та можливості його використання в Україні. *Маркетинг та менеджмент інновацій*. 2011. № 4. Т. 2. С. 200–204.

6. Чичкало-Кондрацька І. Б., Буряк А. А. Фактори залучення прямих іноземних інвестицій в економіку регіонів України. *Економічний часопис-XXI: Регіональна економіка*. 2014. № 11-12. URL: <http://soskin.info/ea/2014/11-12/201428.html>

7. Беззубко Л. В. Інноваційний потенціал будівництва. *Будівництво України*. 2008. № 7. С. 8–11.

8. Суркова Ю. О. Проблеми реалізації інноваційної моделі розвитку у вітчизняному будівельному комплексі. *Фінанси України*. 2008. № 6. С. 99–110.

9. Яцуба В. Відкритість будівельної галузі для інновацій як нова філософія зростання: інтерв'ю Міністра регіонального розвитку та будівництва України Володимира Яцуби журналу «Наш вибір». 2010. № 4. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/publish,04.10.2010>

10. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: статистичний збірник. Київ: Державна служба статистики України, 2015. 255 с. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

REFERENCES

Amosha, O. I., Bulieiev, I. P., and Shevtsova, H. Z. "Innovatsiine onovlennia tekhniko-tekhnolohichnoi bazy promyslovoho vyrobnytstva na synerhetychnykh zasadakh: teoriia i praktyka" [Innovative updating of technical and technological basis of industrial production on a synergistic basis: theory and practice]. *Ekonomika promyslovosti*, no. 1 (2007): 3-9.

Bezzubko, L. V. "Innovatsiinyi potentsial budivnytstva" [Innovative construction potential]. *Budivnytstvo Ukrainy*, no. 7 (2008): 8-11.

Bykonja, S. F. "Instytutsionalni aspekty teorii innovatsiinoho rozvytku" [Institutional aspects of the theory of innovation development]. *Visnyk KNUDT*, no. 3 (2003): 101-106.

Chychkalo-Kondratska, I. B., and Buriak, A. A. "Faktory zaluchennia priamykh inozemnykh investytsii v ekonomiku rehioniv Ukrainy" [Factors of attraction of direct foreign investments into the economy of regions of Ukraine]. *Ekonomichnyi chasopys-XXI: Rehionalna ekonomika*. 2014. <http://soskin.info/ea/2014/11-12/201428.html>

Halchynskiy, A., Kinakh, A., and Semynozhenko, V. *Innovatsiina stratehiia ukrainskykh reform* [Innovative strategy of Ukrainian reforms]. Kyiv: Znannia Ukrainy, 2007.

Kasianenko, V. O. "Zarubizhnyi dosvid upravlinnia innovatsiinyim potentsialom ekonomiky ta mozhlyvosti yoho vykorystannia v Ukraini" [Foreign experience in managing the innovative potential of the economy and its possible use in Ukraine]. *Marketynh ta menedzhment innovatsii*. Vol. 2, no. 4 (2011): 200-204.

Mekhanizm stratehichnoho upravlinnia innovatsiinyim rozvytkom [Mechanism of strategic management of innovative development] / Bilovodska, O. A. (ed.). Sumy: Universytetska knyha, 2010.

"Naukova ta innovatsiina diialnist v Ukraini" [Scientific and innovative activity in Ukraine]. <http://www.ukrstat.gov.ua>

Surkova, Yu. O. "Problemy realizatsii innovatsiinoi modeli rozvytku u vitchyznianomu budivelnomu kompleksi" [Problems of realization of an innovative model of development in the domestic building complex]. *Finansy Ukrainy*, no. 6 (2008): 99-110.

Yatsuba, V. "Vidkrytist budivelnoi haluzi dlia innovatsii yak nova filosofii zrostannia" [Openness of the construction industry for innovation as a new philosophy of growth]. <http://www.kmu.gov.ua/control/publish>